

Kültür

Muammer YILMAZ

İSTANBUL'UN FETHİ VE FATİH

“6 Nisan 1453 Cuma günü namaz sonrası 300.000 asker ve 120 parça donanmadan meydana gelen fetih ordusu ile karadan ve denizden kuşatılan ve bilhassa Molla Gürani ve Akşemsettin hazretlerinin her defasında Genç Cihangir’e moral ve müjde verdiği ilk “Kızıl Elma” İstanbul, 29 Mayıs Salı günü ele geçirildi.”

Dünyayani-
zam ver-
mek için
çalışıp gayret gösteren mil-
letimiz; göklerin ve yerlerin
hâkimi adına kılıcını eline ala-
rak, Mehmediyle serhaden ser-
hade gaza-cihad-İla y-ı Kelimetullâh
aşkıyla coşmuş; mührünü tarihe, suya,
kıtalara vurarak birbirine kaynaştırmış, gitti-
ği her yere adalet ve irfan akıtmıştır.

200'ün üstünde devlet kurup muhteşem za-
ferlere imzasını atmıştır. Bu zaferlerin en önemli-
lerinden biri de hiç şüphesiz dünya imparatorlu-
ğunun şahdamarı olan İstanbul ve onun fethidir.
Öyle ki, bu Kutlu Belde'nin (Belde-i Tayyibe) fet-
hi ebediyen Türk ve İslâm'ın merkezi olması ya-
nında cihanşümül bir devletin temelleri daha sağ-
lam atılmıştır.

İki Cihan Güne-
şi'nin fethi müjdesiy-
le yıkılıp durulanan
dünya adasının mer-
kezi; Bizans'ın elinde
kan kaybedip can çeki-
şiyordu. Onu Müslüman
bir Türk beldesi yapıp aya-
ğa kaldırarak fatihler fatihini
bekliyordu.

Gülenin yanında ağlayanın bile mutlu oldu-
ğu evliyalar ve ni'mel-ceyişler (güzel askerler)
beldesi; 21 yaşındaki Genç Mehmed'in rüyala-
rına girip, düşlerini süslüyordu.

Gece uyuyamıyor, gündüz oturamıyor,
her nefeste İstanbul'u soluyordu. Nifak diya-
rı haline getirilmiş İstanbul daha fazla Köhne
Bizans'ın elinde kalamazdı.

Üstelik babası İkinci Murat; Genç Cihangir'e; "İstanbul'u al, gül-zâr (gül bahçesi) yap diyerek" vasiyette etmişti. Genç Cihangir; ikinci kez tahta geçtikten sonra Peygamberimizin; "Kostantiniye elbette fetholunacaktır. Onu fetheden kumandan ne büyük kumandan, onun askerleri ne güzel askerlerdir" emri yanında bayraktarı olan Hz. Halid bin Zeyd Eba Eyyüb'el Ensarî hazretlerinin kalbindeki volkan gibi tutuşup daha sonra şehadet şerbetini içerken söylediği:

"Benim naçiz cesedimi İstanbul'un içine kadar götürün. Götürebildiğiniz yere kadar götürün. Arkadan gelecek fetih ordularının tevhid ve tek-

bir seslerini, kılıç şakırtılarını duymak istiyorum." sözleri ile mesrur ve kendinden geçmiş bir şekilde hazırlıklara başlıyordu.

Sabaha kadar Kur'an önünde ayakta durup, el bağlayan, dua edip ağlayan ve "Bizim mesleğimiz Allah yolu ve maksadımız Allah'ın dinini yaymaktır. Yoksa kuru bir kavga ve cihangirlik davası değildir." diyen Osman Gazi'nin cihangir, nüktedan, şair torunu ona layık olurcasına bu emaneti yerine getirmek için fethi Rumeli (Boğazkesen) Hisarı'nın inşaatıyla başlıyordu.

Boğazın en dar yerinde, Yıldırım Bayezid'in yaptırdığı Anadolu Hisarı'nın tam karşısına isabet eden Rumeli Hisarı'nın inşaatı akıllara durgunluk verecek şekilde (132) gün gibi kısa bir sürede bitiriliyordu.

Hisarın inşaatını protesto etmek için gönderi-

len Bizans elçilerine Genç Cihangir'in verdiği şu cevap, "Ya ben İstanbul'u alırım, ya da İstanbul beni" sözü kadar muhteşem ve cihangiranedir: "Gidiniz imparatorunuza söyleyiniz. Benim kudretimin yettiği yerlere imparatorunuzun ümidi ve emeli dahi yetişemez."

Genç Cihangir'de dedeleri Osman Gazi'nin insaf ve adaleti, Orhan Gazi'nin tedbir, basiret, zekâ ve inceliği, Birinci Murat Hüdavendigâr'ın iman ve cihad ruhu, Yıldırım Bayezid'in kararlılığı ve cengâverliği, babası İkinci Murad'ın ilmi, sanatseverliği ve tasavvuf aşkı bir araya gelmişti.

İstanbul daha önce yirmi sekiz defa kuşatılmasına rağmen alınamamasının en önemli nedenlerinden birisi de surları yıkacak olan topların olmamasıdır. Bu yüzden İstanbul bir türlü düşürülemedi.

Bütün bunları yakından bilen Fatih; İstanbul'un çok sağlam olan çift katlı surlarını yıkmanın ancak top ile mümkün olacağını düşünerek, o tarihe kadar görülmemiş sayı ve çapta topların dökülmesi için Muslihiddin, Saruca Paşa ile Macar Urban'ı görevlendirdi.

Urban geçim sıkıntısı çeken, ücret konusunda İmparator Kostantin ile anlaşamadığı için Bizans'tan kaçarak Osmanlı hizmetine girmiş bir dökümcüydü.

Urban, "balistik" hesapları bilmediği için bu hesapları bizzat Fatih yapmıştır. O zamana kadar dünyada eşi yapılamayan üç adet "Şahi" ve 127 tane de diğer toplardan döküldü.

Şahi toplarını yüz manda çekebiliyordu. Topların taşınması için elli çift manda ile 700 asker kullanıldı. İki ayda Edirne'den İstanbul önlerine getirilen toplar; 6 Nisan 1453 günü surları dövmeye başladı.

Gelibolu tersanelerinde yapılan gemilerin de İstanbul önlerine gelmesine ve topların surlarda geniş delikler açmasına rağmen İstanbul bir türlü düşürülemedi. Tam bu sıralarda 4 Ceneviz ve

bir Rum gemisinin donanmadan sıyrılıp Haliç'e girmesi, atını denize sürüp emirler veren başta Fatih olmak üzere, devlet ileri gelenlerinin ve askerlerin moralini epeyce bozmuştu.

Molla Gürani ve Akşemseddin tarafından moral verilip desteklenen Fatih, kuşatmayı daha da şiddetlendirmesine rağmen yine de bir netice alamamıştı.

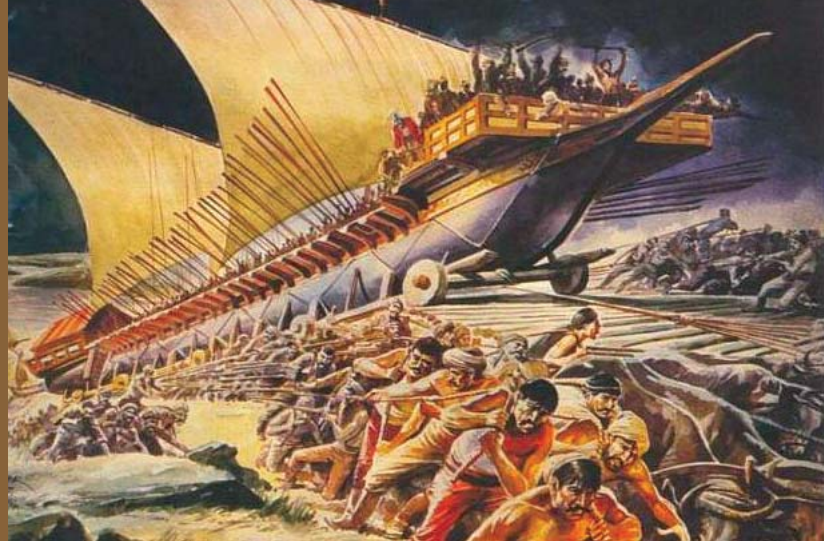
İstanbul'u ele geçirmenin kestirme yolunun Haliç'i ele geçirmekte gören Genç Cihangir; Ceneviz gemilerinin Haliç'e girmesinin ertesi günü

Mayıs Salı günü ele geçirildi.

Fatihler fatihi yanında manevzi hocaları Akşemseddin, Molla Gürani ve Molla Hüsrev olduğu halde İstanbul'a girdi. Doğruca Ayasofya'ya giderek şükür secdesine vardı. Ayasofya'yı fetih timsali olarak camiye çevirdi.

Patriği yerinde bırakan Fatih; kendisine 50 gün mukavemet eden ve birçok Müslümanların şehit edilmesine sebep olan Bizanslılara can, mal ve din hürriyetini vererek, yıkılan ve yakılan İstanbul'un imarına çalıştı. Molla Gürani'nin ilim ve irfan pı-

“Türk gemilerinde fenerler, kandiller, mumlar, çırallar yakılmış, muhteşem bir şehrayin (Mum donanması) meydana getirilmişti. Davul, trampet, boru sesleri ve tekbir sedâları göğe yükseliyordu. Bizanslılar ümidini neredeyse tamamen kaybetmişti.”

dâhiliğini bir kez daha göstererek 72 parçalık gemisini karadan yürüterek Haliç'e indirtti. Aslında bu olay akıllara durgunluk verecek şekilde azametli bir işti.

Türk gemilerinde fenerler, kandiller, mumlar, çırallar yakılmış, muhteşem bir şehrayin (Mum donanması) meydana getirilmişti. Davul, trampet, boru sesleri ve tekbir sedâları göğe yükseliyordu. Bizanslılar ümidini neredeyse tamamen kaybetmişti.

6 Nisan 1453 Cuma günü namaz sonrası 300.000 asker ve 120 parça donanmadan meydana gelen fetih ordusu ile karadan ve denizden kuşatılan ve bilhassa Molla Gürani ve Akşemseddin hazretlerinin her defasında Genç Cihangir'e moral ve müjde verdiği ilk “Kızıl Elma” İstanbul, 29

narından kana kana içen, Akşemseddin hazretlerinin tasavvuf deryasında pişerek benliğini eriten Cihangir; fetihden sonra da boş durmamıştır.

Tahtını harp meydanı ile ilim ve irfan meydanı arasında kurarak her iki âlemi de kucaklamaya çalışmıştır. İstanbul başta olmak üzere ülkeyi kültür çeşmeleriyle donatmış, oluklarından, ilim ve irfan akıtmıştır.

Gördüğü büyük işlerle hem kendini hem de zamanı aşan, kılıçla icadı yan yana yürüten Fatih; Peygamberler Peygamberinin tebşir ettiği dünya imparatorluğunun şahdamarı İstanbul'u bütün ganimetlerin içinde “firûze bir yüzük taşı gibi” parmağında taşıyarak, servetimiz ve gözbebeğimiz bu cennet köşesini biz torunlarımızın torunlarına bırakmıştır...